

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Dioecesana Synodus Osnaburgensis Decima Qvinta, Praesidente
Reverendissimo & Illustrissimo Principe Ac Domino, D. Francisco Gvilielmo,
Episcopo Osnaburgensis, Ratisbonensis, Mindensis Ac Verdensis, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

DIOECESANA SYNODVS
OSNABRVGENSIS
DECIMA QVINTA,

Præfidente Reverendissimo & Illustrissimo
PRINCIPE AC DOMINO,

D. F R A N C I S C O
G V I L I E L M O,

EPISCOPO ECCLESIARUM
OSNABRVGENSIS, RATISBONENSIS,
MINDENSIS AC VERDENSIS,

S. R. I. Principe, Comite de Wartenberg, & Schaumburg,
Domino in Wald & Hachenburg, &c.

C E L E B R A T A

Anno M D C LVI, die XXI Martii, quæ erat feria
tertia post Dominicam Oculi, &c.

BIÖGESSANA ZYNODYS

OSWABRATGEN 812

DECIMA QUINTA

Præfatus Reverendissimus & Illustrissimus

EPISCOPUS AD DOMINUM

D. T. R. A. N. C. I. S. C. O.

G. V. I. L. I. E. M. O.

EPISCOPUS ECCLESIAE

OSWABRATGENSIS, RATISBONENSIS,

MINISTRIUS VINDOBONENSIS

S. R. I. Præfatus, Comes de Welschberg, & Schenckberg,
Dominus in Welschberg, & Schenckberg

C. E. L. S. A. T. A.

Annus 1701, die 17. Junii, peractum

ante post Dominum G. V. I. E. M. O.

ORDO ET CÆREMONIÆ SYNODI

Convocatis, ut moris est, ordinaria auctoritate omnibus in Synodo comparere obligatis; citatione etiam ad varias majores Ecclesie Cathedralis aliquot diebus ante affixâ, Illustrissima sua Celsitudo prœdixit Synodi, nempe 19 Martii, quæ fuit Dominica Oculi, post prandium ad se vocavit omnes & singulos Archidiaconos presentes, & absentium Commissarios, ut vigore sui muneris Archidiaconalis, quilibet rationem redderet de reijuncta sibi per Diœcesin commissa, & quid sibi pro beno Diœcesis videretur in proxima Synodo statuendum, panderet.

Similiter 20 Martii prœdixit Synodi, ad horam tertiam, cum Consiliariis Consistorii sui Episcopalis, de Synodo, ad Ecclesiasticæ disciplinæ reformationem, commodius instituenda pluribus egit: Cui Confessui interfuit etiam Reverendissimus Dominus Ægidius, electus Episcopus Aureliopolitanus, Osnabrugensis novus Suffraganeus, qui prœdixit Coloniâ advenerat. Interim ab horâ quartâ ad quintam solennis fuit campanarum in omnibus Ecclesiis compulsatio; Advenere etiam Decani Rurales, alique de Clero, quibus omnibus accessus ad I. S. C. patuit, ut Ecclesiarum & subditorum suorum statum exponerent, simulque monerentur de disciplinæ Synodalis tabella accuratè observanda.

Die 21 Martii, feriâ scilicet tertiâ post Dominicam Oculi, quæ ordinaria Vernali Synodo statuta dies est, horæ aliæque officia divina in omnibus Ecclesiis sunt maturius inchoata; ab horâ sextâ ad septimam compulsatæ solemniter majores campanæ; convenit totus Clerus in Ecclesiâ Cathedrali; horâ septimâ instituta secundum consuetudinem processio, ad adducendum ex residentia Illustrissimum, qui post cathedrale capitulum immediatè secutus est, comitantibus hinc inde, in suis habitibus violaceis, rochetis, mantelleris & pileo quadrato atque pectorali cruce, R^{mo}. D. Joanne Episcopo Sebastensi, & Monasteriensi Suffraganeo, nec non antememorato R^{mo}. D. Ægidio, electo Aureliopolitano, & Suffraganeo Osnabrugensi, ad cuius consecrationem, 25 Martii in festo Annunciationis B. Mariæ Virginis, solemniter instituendam, pro assistentiâ dictus R^{mus}. Sebastensis maturius advenerat: Alter vero R^{mus}. D. Adamus Episcopus Hierapolitanus, Suffraganeus Hildesimensis citatè Assistens vocatus, post Synodum comparuit.

In Ecclesia ordo præcedentium Synodorum observatus, sacrum etiam de Spiritu Sancto solenne ab ipsâmet I. S. C. decantatum est, communicque Clero universo ut alias distributa: sessionem dicti R^{mi}. Suffraganei habuerunt à latere Epistole Altaris cum sede genisflexorio panno seu tapeti obducto.

SESSIO PRIMA.

Post sacrum Missæ Synodus cœpta est juxta præscriptum Pontificalis Romani, & morem hujus Ecclesie: Locus Synodalis unicuique idem fuit qui antehac; Illustrissimus confedit ante medium altaris in faldistorio elevato, prædicti R^{mi}. Episcopi utrimque latus clausere, uno gradu inferiores sedibus paratis.

Mox Synodus aperta est, deputati Promotores D. Joannes Jodocus à Ledebur, Cathedralis Ecclesie Thesaurarius, & Bernardus Matthiæ à Campo SS. Theologiæ Doctor, Illustrissima sua Celsitudo Consiliarius Consistorialis, & Canonicus ad S. Joannem. Secretarius Conradus Burenus ad S. Joannem Canonicus. Actuarius Christianus Brockman Pastor in Wahlenhorst. Notarius Synodi, in absentia Gerardi Brickwedde ægroti, pro hac vice designatus est Conradus Modeman, Cathedralis Ecclesie Vicarius.

Posteaquam Ill^{mus}. Synodum assatus est per verba; Venerabiles Sacerdotes &c. & per primum Promotorem decretum de non discedendo lectum, recitatus est totius Cleri Osnabrugensis, qui de jure vel consuetudine Synodo interesse tenetur, Catalogus, quem Ill^{mus}. constituta jam pace, & rehabito archivio ac documentis magno studio colligi, & conscribi fecit, ad perpetuam memoriam, juris etiam, quod nunc magnam partem novæ sectæ in religione impediunt, conservationem.

Hoc lecto catalogo duplicem Ill^{mus}. ostendit dolorem, quem ex epus recitatione susceperat. Alterum, quod tot insignes Parochiæ, imo integri Decanatus & districtus, pulchra aliquando Ecclesie Osnabrugensis membra, novæ sectæ sustulerint. Alterum, quod multi sine legitimâ excusatione, ut contumaces & refractarii, neglectè vocantis viri Pastoris voce, non comparuerint; pœnis debitè mulcendâ. Mox etiam secundus Promotor contra absentium

sentium contumaciam institit ut in aliis Synodis.

Hic exorsus est Ill^{mus} sermonem Synodalem, atque ob oculos posuit, quantum à triginta & ultra quibus præest annis in reducenda Ecclesiastica disciplina, in reformandis Clericorum moribus laboraverit, habitis tum per se ipsum plurimis, tum per alios multis exhortationibus, missis etiam epistolis pastoralibus, aliisque actibus quæ ad eum finem proficua videbantur. Quorum omnium quis tandem extitisset fructus requisivit. Continnavit sermonem u'tra horam & mediam.

Finita concione postquam primus Promotor Synodam allocutus esset, Secretarius etiam Synodi accepisset à D. Officiali decreta generalia quæ quotannis legi consueverunt, obtenta ad eorum promulgationem ab Illmo, licentiâ, ea ex pulpito recitavit.

Ad decretum septimum, de oratione pro defunctis, lecta sunt eorum nomina; nempe Reineri Otens, Collegiæ Ecclesiæ S. Joannis Canonici, & Gerardi Reinartz, Beneficiati in Rittberg; moxque Ill^{mus}, genuflexus incepit Psalmum Miserere, colle tamque subjunxit.

Ad decretum octavum, de professione fidei faciendâ. Eandem duodecim tum Curati tum simpliciter Beneficiati, inter quos duo etiam fuerunt Canonici de Capitulo Cathedrali, nempe, D. Theodorus Henricus à Nehem, & D. Adolphus Henricus Droste, publicè coram Illmo, emiserunt.

Ad decretum undecimum, de Decanis ruralibus. Cum quidam ex illis resignatione aut alias mutati essent, sequentes à S. C. de novo constituti sunt. Nempe,

Ad Furltenaviensem, Ioannes Wenninck, Sanctimonialium in Berfenbruck Ordinis Cisterciensis, Confessarius. Item,

Ad Gronbergensem, Joannes Brogberen I. V. L. Pastor in Rimlo. Similiter,

Ad Rittbergensem, Engelbertus Steincamp, Pastor in Civitate ibidem.

Drovis sic Decanatus, D. Ioannes Sprengertus, Canonicus Widenbrugenfis, nomine Christophori Strengeri Decani ibidem præstatum est ratione Decanatus Rittbergenfis noviter ab I. S. C. constituti, & antehac cum Widenbrugenfi conjuncti.

Ad quod I. S. C. revulit, absolutam sibi esse potestatem Decanatus instituendi, augendi, minuendi, conjungendi, separandi; proinde non esse quod quisquam ob qualemcumque mutationem moveretur; sed quilibet de cura sibi commissa sollicitus, subjectis intenderet, ut debitam rationem & Deo, & I. S. C. reddere possit.

Ad decretum duodecimum, de Camerariis: Hi similiter ex eisdem causis novi constituti & nominati sunt. Nempe,

In Furltenaviensi, P. Gerardus Iodoci Soc. IESV, Vicecuratus in Battberg. Similiter,

In Gronbergenfi, P. Henricus Frey Soc. IESV, Vicecuratus in Melle. Denique,

In Rittbergenfi, Ioannes Richter, Pastor in Nienkercken in eodem Comitatu.

Mox tam Decani quam Camerarii, qui ratione sui officii juramenta sua & professionem fidei nondum emisserant, ad ea coram Illmo, emittenda, per Secretarium evocati sunt, sed ne sessio nimium protraheretur, mandavit Ill^{mus}, ea coram Officiali in loco Synodali præstari, & interim in actionibus pergi.

Lectis proinde ulterius decretis, cum instaret medium primæ, descendit ex suggestu Secretarius, petens ab Illmo, S. C. indicî secundam Sessionem à prandio, quæ ad horam tertiam indicta, & prima hæc, ut in aliis Synodis, dimissa est. Mox Vesperæ in choro cathedrali inchoatæ; omnes præterea, præsertim Rurales, per S. C. Ceremoniarium ad mensam in residentia Episcopali invitati sunt, sub qua prælectus est sermo Synodalis aliàs ab Illmo, habitus in Synodo Vernali, Anno M. DC. LI.

SESSIO SECUNDA.

Vm à medio tertie ad tertiam majori campana denuo signum datum esset, Ill^{mus}, ad portam majorem Ecclesiæ Cathedralis, comitantibus dictis D. D. Suffraganeis, à Capitulo suo de more exceptus, deductusque ad chorum incepit secundam Sessionem, ubi omnia juxta priorum Synodorum ordinem peracta.

In loco Synodali habitus iterum ab I. S. C. sermo, cum magno rerum ac verborum pondere, animique contentione: de pastorali cura ac solitudine spirituali omnium Ecclesiasticorum, tam quod ad se quam quo ad sibi commissos habenda.

Finito sermone Secretarius petiit legi specialia decreta pro hac Synodo confecta; quæ sequuntur:

DECRE-

DECRETA SPECIALIA

PRO SYNODO VERNALI

Anni 1656 promulgata.

DECRETVM PRIMVM.

Ræcipua Nobis cura esse debet, ut in hoc loco veneranda Ecclesiæ universalis præcepta ritè observentur; Cumque à redivo Nostro ipsamet experientia didicerimus, dies festos ab ipsismet Catholicis, non, uti decet, observari; Volumus ut omnes Pastores, & Ecclesiarum Rectores curent, ut diebus festis qui de præcepto sunt, in Civitatibus quidem etiam Ruralibus, ubi tot personæ sunt, aut esse debent, matutinæ vel laudes, aut earum loco primum Sacrum in hyeme, id est, à festo omnium sanctorum usque ad Pascha, horâ sextâ: reliquâ vero anni parte, horâ quintâ, media prius horâ signo dato, decantetur; deinde universaliter & ubique hora convenienti ante meridiem summum sacrum, cum Concione ad populum, & processionibus, (si habendæ sint,) integrè & solenniter habeatur; Post prandium verò diebus Dominicis Catechismus, etiam si paucissimi tantum compareant vel pueri, vel Seniores, nunquam intermittatur. Hora tertia vespere etiam iis diebus, uti & festis fori quibuscunque (aut ubi id fieri nequit) cum recitatione Rosarii aut alia quavis devotione, ut cantando Litanias, aut Salve Regina, aliasve antiphonas B. Virginis de tempore, celebrentur; ut ita populus ab inerti otio, aut inutili conversatione, nedum periculosis ac scandalosis occupationibus abstrahatur. In festis vero Devotionis, quæ in Calendario sub literis F. D. designantur, non nisi ante prandium usque ad horam duodecimam sit obligatio cessationis ab operibus servilibus. Utque populus eo magis excitetur, Pastores in festis hujusmodi Devotionis non tantum Sacrum solenniter decantabunt, sed etiam aliquo tempore pro Concione dicent. Festa cuilibet loco propria ut Patronorum Ecclesiæ, ac Dedicacionis ejusdem, solenniter tota die, ut supra diximus, peragantur, cum cessatione ab operibus servilibus, servando sacra, orationes & alia per diem. In quo se Pastores, Viciniq; Ecclesiastici sedulos præsent, alter alteram, quantum sine detrimento suæ Ecclesiæ fieri potest, juvent, exemploque suo populum ad pietatem inducant, ac Ecclesiæ, & Diocesis necessitates Deo commendent. Cum etiam Majorum nostrorum diligentia, pro majori promovenda in similibus festis, ex concursu frequentiori populi, pietate, institue-

rit Nundinas multis in locis: sed pro dolor, refrigescente zelo, malitia hominum crescente, ac Diaboli fraudibus, videamus ea, quæ causâ devotionis instituta sunt, nunc conversa in occasionem peccatorum ac scandalorum; Hinc tales nundinas & mercaturas à cœmiteriis, cum per eas tantum processiones impediantur, divinaque turbentur, omnino amoveri mandamus: In quo Pastores suam diligentem curam adhibeant, invocato etiam brachio sæculari Nostrorum & aliorum, quorum interest, Officiarum. Quomodo autem, & quando tales nundinæ mercatusque celebrandi sint, propediem per Nostros Officiatos Politicos in hac Nostra Provincia, mandata Nostra regulamenta que publicari faciemus. In festis vero designandis & celebrandis omnino observetur præfatum Calendarium Nostrum Osnabrugensè, cujus singuli Pastores domi suæ unum, & in Sacristia vel Ecclesia alterum affixum habeant, pro sua & populi necessaria informatione ac meliori directione; cui etiam Calendario nemo contravenire præsumat.

DECRETVM II.

ET ne in Ecclesiæ Hierarchia confusio suboriat, monemus omnes Viros Religiosos, eorumque Superiores, etiam autoritate tum Apostolica, tum respectivè Nostra ordinaria mandantes, ut dies festos tam chori quam fori Ecclesiæ & Diocesis hujus, ad quos, juxta præscriptum Concilii Tridentini, & declarationes Cardinalium, aliasque Papales constitutiones, tenentur, debite & accurate, tam quo ad Officium, quam sacra in suis Ecclesiis observent, cum id ad uniformitatem cleri, populique ordinatam pietatem ac devotionem cedat.

DECRETVM III.

UTque eò major & uniformior in festis sit devotio, permittimus, ut Pastores extra Civitatem, & ubi subditi statim Nos, vel Vicarium in spiritualibus Nostrum accedere non possunt, sine gravi canonica causâ (quam prudenti eorundem judicio & conscientie committimus) Parochianis suis, ut diebus festis minoribus, ob necessitatem aliquam post horam duodecimam pomeridianam laborare possint, nonnunquam in iis, quæ sine damno magno moram non patiuntur, concedant:

Hi

Hi, si testimonium Pastoris afferant, nequam eujusquam mulctæ subiaceant, pro ut etiam de jure & fori, & poli immunes sunt. Quamvis alias in puniendis hujusmodi excessibus ac Prævaricatoribus (quos Pastores etiam denunciare teneantur) pœnâ maximè Ecclesiasticâ, subordinatos Nobis serio in Domino hortamur, diligentiamque commendamus.

DECRETVM IV.

ET quia restitutâ nunc Germaniæ pace, & publico exercitio, non decet ab Universali Ecclesiæ piis ritibus, & consuetudine deviare; Mandamus, ut non tantum generales ab Ecclesia præscriptæ, sed etiam particulares ejusque loci Processiones, cum debita devotione, & ædificatione proximorum celebrentur. Declaramus autem generales, ab omnibus ubique Catholicis observandas processiones quæ sequuntur:

In solennitate, vel festo Purificationis.

In Festo Palmarum.

In Festo S. Marci Euangelistæ.

Tribus diebus Rogationum.

In solennitate Sanctiss. Corporis Christi.

In tribus Dominicis post festum Corporis Christi, dictæ die Hagelseyr.

In Dedicatione & Patrocinio Ecclesiarum, falvis ubique particularibus devotionibus. Processiones autem hujusmodi omnes & singulæ, cum debitis, approbatis, vel præscriptis cantionibus ritibusque, & servato populi ordine fiant, amotis scandalis, potationibus, comestionibus, aliisque non licitis, vel pietatem aliorum impediens, pro ut ante hac constituimus; in quo Pastores sedulo attendent, errantesque corrigent, incorrigibiles aut eorum graviores excessus deferent.

DECRETVM V.

Hvc etiam spectat cultus templorum, ac sacrarum imaginum, qui, si modeste & graviter observetur, ac omnia munda & nitida sint, multum ad devotionem facit; uti, si in vanitates & inutiles ornatus degeneret, aut particularis aliquis affectus, ac phantasia concurrat, noxius est. Hinc præter ea quæ Conc. Trid. Sess. 25 disponit, Nos, cum ornatum (quem pro more & vanitate horum temporum in populo videmus) etiam statuis præsertim B. Virginis adhiberi dolenter conspiciamus; omnem illam vanitatem vestium, ipsaque collaria, pileos, crines item veros, aliaque similia quam primum omnino tolli mandamus, sub pœnis Rectoribus Ecclesiarum imponendis. Prohibemus similiter tempore Quadragesimæ vestes illas albas, quibus ex abusu imagines

capite tenus obducuntur, & devotionem nullam excitant: sed cum juxta ritum Romanæ Ecclesiæ, & antiquissimam consuetudinem aliarum, eo jejunii tempore tegendæ sint, totæ etiam obducto velo cooperiantur. Porro, ut melius constent Sedis Apostolicæ declarationes circa cultum sacrarum imaginum, definitionem atque binas bullas novissimas Urbani VIII Pontificis hæc promulgamus, serioque omnibus quorum curæ est demandamus, ut templa, altaria, ornamenta, ac vasa sacra, pro eâ, quæ rem tantam decet, reverentiâ & majestatem, nitida & munda servent & habeant.

*Hæc in fine
hujus Syno-
di ponun-
tur sub lit-
teris A.B.C.*

DECRETVM VI.

QVandoquidem sine temporalibus subsidiis Ecclesiæ conservari vix possunt, & notabilis damnum ex considerata alienatione bonorum hætenus fenserunt; nulli liceat inconsulto summo Pontifice aut Nobis, bona quæcunque vel in perpetuum, vel ad tempus alienare, aut quovis modo diminuere: & quidem nunquam, nisi in evidentem Ecclesiæ utilitatem vel necessitatem, cujus cognitio ad Nos, & ad nullum inferiorem vigore Canonum spectat.

DECRETVM VII.

QVamobrem volumus, ut Decani locorum singulis annis bis, in vere & autumnis fabricam Ecclesiarum & quarumcunque domum ad eam spectantium assumptis peritis visitent, & si quæ emendanda judicaverint, illico demandent: Et quod si Pastores, Aeditui aut Ludimagistri, vel quicumque Ecclesiarum ministri, vel ipsi Beneficiati in eo negligentes fuerint, Nobis in Synodo denuncient, ut auctoritatem Nostram interponere, aut etiam, si quem interim mori contigerit, ex hæreditate damnum resarcire valeamus.

DECRETVM VIII.

VTque & Nobis, & Successoribus Nostris tantò accuratius constare possit quæ bona, domus, agrive ad Ecclesias, earumque proprietatem, aut protectionem spectent, & omnis ansa imminuendi præscindatur: Volumus ut singuli Decani intra tres menses, id est ad festum S. Petri Apostoli, designationem omnium ædificiorum & agrorum ad Ecclesias, earumque Rectores vel Ministros spectantium, cum suis limitibus ac juribus specificè designatis, in quorum possessione sunt, aut esse debent, Nobis deferant ad Archivium

repo-

reponendam, retentâ pro se & successoribus suis copiâ, quam in certum librum diligenter describi, quilibet curabit. Proinde omnibus ac singulis Pastoribus, Capellanis ac Beneficiatis in virtute sanctæ obedientiæ, sub pœnis etiam ac Ecclesiasticis censuris mandamus, ut intra hoc tempus sine mora sub fide sacerdotali ac juramento, quo Deo, Ecclesiæ suæ, ac Nobis obligati sunt, talem designationem diligenter, sincerè, ac sine fraude conficiant, Decanisque suis exhibeant Nobis transmittendam: morosi vero pœnam 24 florenorum aureorum etiam irremissibiliter experientur.

DECRETVM IX.

Immunitas Ecclesiastica in asyllum pœnitentiæ ac protectionem innocentiam introducta, nulla ratione servare debet defensionem improborum, minus occasio esse impune scandala patrâdi, iramque Dei in patriam, Nosque ipsos provocandi: Quare omnes de publicis criminibus famosas, vagas, ignotas suspectasque personas utriusque sexus, & quæcunque sint, inter has præcipuè eas, quæ aliquando lapsæ fuerunt, declaramus immunitatis Ecclesiasticæ incapaces, ita ut five in cœmeteriis, aut domibus Ecclesiasticorum deprehendantur, à Ministris Nostri Ecclesiasticis & Laicis, quibus commitemus, sine ulteriori via juris extrahi & exturbari liberè & licitè possint.

Repetimus quoque ex causis animum Nostri moventibus decretum antehac etiam promulgatum, ut nullus Ecclesiasticorum cuiuscunque status & conditionis sit, familiam alienæ religionis suscipere, aut alere præsumat, cum parum inde commodi, sed magnum scandali aut obrectationis periculum oriatur.

DECRETVM X.

Magna, ex Ecclesiasticorum malâ vitâ, scandala, & ex rarâ conscientiam purgatione pericula generari, exempla, heu! nimium docent. Quare repetimus leges Nostrias sæpius promulgatas, de menstrua singulorum confessione, & testimoniorum exhibitione, quem in finem certam formulam præscripsimus, quam Confessarii observabunt; Designabitque quilibet ex vobis in scripto, & Officiali Nostro consignabit ante abitum ex hac Synodo stabilem aliquem Confessarium, cuius hæcenus usus sit, vel de cætero constanter in viâ spiritali necessariâ directione uti velit.

Forma: Ego infra scriptus testor R. D. N. mihi hac N. die, Mensis N. sacramentaliter

confessum, atque à me legitime absolutum. Signatum N. die qua supra, anno N.

Ita testor
N. N. N. Ordinis N.
Conventus N.
vel Pastor N. in N.
vel Capellanus N. in N.

Peractâ decretorum lectione, Illustrissimus dato signo per Officialem præsentem interrogari fecit, num quid ulterius proponendum resset. Tum mota per aliquos est quæstio, an habitantes in Parochiis Acatholicis, ab aliis, quam eis, quibus Parochiæ illæ sunt commendatæ, absolvi valeant.

Ad quod I. S. C. respondit non posse, eò quod nullis aliis, nisi quibus Parochiæ illæ commendatæ sunt, in istiusmodi personas competat jurisdictio; nisi de illorum consensu quibus commissæ sunt animæ.

His ita constitutis conclusio hujus, & indictio proximæ Synodi per Promotores de more rogata, quæ, præmissis consuetis cærimoniis, precibus & aliis finita, & nova in feriam tertiam post festum S. Remigii, quæ est dies tertia Octobris indicta, præsensque cum benedictione dimissa est, ea tamen lege, ut craftinâ omnes pro defunctis celebrent, & nonnisi sacro solenni pro iis in Cathedrali decantato recedant.

Altera die hora septima, Illustrissimo impedito ex invaletudine aliqua, cantatum sacrum pro defunctis per Reverendissimum Episcopum Sebastensem, ad quod frequentes de Clero convenerunt.

Denique cuius petenti ad I. S. C. accessus datus est, ad proponenda gravamina, & mandata privata excipienda.

Cum etiam in hac Synodo vernali in consueto scrutinio Decanorum, à plerisque propositum & dubitatum fuerit; an obligatio festorum, quæ in Calendario vocantur Devotionis, in hac Diœcesi sit sub peccato mortali? Quam dubitationem Illustrissima sua Celsitudo auditis rationibus ita declarandam existimavit; Quod quidem Pastores locorum, & quorum est officium divinum peragere, obligare intendat ad divina ante meridiem cum quadam adhortatione, & Processionibus consuetis, ubi incidunt, juxta decreta hujus Synodi, celebranda. Laici vero sub peccato non constringantur, ut hujusmodi divinis intersint, aut ab opere servili abstineant: Ut tamen laudabilis hæc Ecclesiæ consuetudo reducatur, dat & reservat sibi potestatem absentes, aut contravenientes, præcipuè verò, & præ aliis eos, qui, dum Processio aliqua per agros aut domos transit, cum scandalo laborant, exemplariter mulcandi. Vnde mandat omnibus Ecclesiarum Rectoribus,

bus, ut non tantum hora solita signum ad divina officia per solennem campanarum compulsum dari faciant, sed etiam pro concione & alias graviter inculcent dierum istorum festivitatem & particularem ex Ecclesie instituto devotionem; & licet non

tota die sub æquè gravi culpa feriandum sit, sub divino tamen officio, cui interesse sub pœna temporali teneantur, eoque in templo durante laborare nefas esse, ideoque à pœna non fore immunes.

Et quia ego CHRISTIANUS BROCKMAN, Pastor in Wahlenhorst, ab alte-memorato Reverendissimo & Illustrissimo Præside in Actuarium hujus sacræ Synodi deputatus fui. & omnibus in ea pertractatis interfui, idcirco in fidem eorundem propria manu subscripsi. Acta sunt hæc anno salutis MDC LVI, Pontificatus SS. D. N. Alexandri VII anno 11, die, mense & loco quibus supra. Præsentibus venerabilibus D. D. Antonio Sollinger, & Nicolao Schaberg, Cathedralis Ecclesie Osna-brugensis Vicariis, & respectivè Sacristano ac Notario publico, testibus ad hoc specialiter requisitis, & fide dignis.

CHRISTIANUS BROCKMAN,
Pastor in Wahlenhorst, & Actuarius
causarum Ecclesiasticarum ad hoc
specialiter deputatus, subscripsit.

A.

D E F I N I T I O

Quoad imagines nondum à Sede Apostolicâ Canonizatorum, vel Beatificatorum cum radiis, splendoribus, & laureolis proponendas, vel tabellas, & luminaria ad eorum sepulchra apponenda & cum attestationibus, desuper proponendis, recipienda & asservanda, sive eorum miracula in imprimendis libris enarranda. Feria v. die XIII Martii Anno à Nativitate D. N. Iesu Christi 1625.

In Generali Congregatione S. Romanæ & universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico in Vaticano coram S. D. N. D. Urbano divinâ providentiâ Papa VIII ac Illustriss. & Reverendiss. DD. S. R. E. Cardinalibus, adversus Hæreticam pravitatem Inquisitoribus generalibus à S. Sede Apostolicâ specialiter deputatis.

Sanctiss. D. N. sollicitè animadvertens abusus qui irrepsérunt, & quotidie irrepere non cessant in colendis quibusdam cum sanctitatis, aut Martyrii fama, vel opinione defunctis, qui etsi neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti sint ab Apostolicâ Sede, eorum tamen imagines in Oratoriis, atque Ecclesiis, aliisque locis publicis, ac etiam privatis, cum laureolis aut radiis, seu splendoribus proponuntur, miracula & revelationes, aliaque beneficia, à Deo per eorum intercessionem accepta, in libris rerum ab ipsis gestarum enarrantur, & ad illorum sepulchra, tabellæ, imagines & res aliæ ad beneficia accepta testificanda, & lampades & alia lumina apponuntur.

§. 1. Volensque proinde huiusmodi abusus, pro debito officii Pastoralis, occurrere, re etiam cum Illustriss. & Reverendiss. DD. Cardinalibus, contra hæreticam pravitatem in universa Republica Christiana generalibus Inquisitoribus, communicata, & mature considerata, ac discussa declaravit, statuit & decrevit, ne quorumvis hominum, cum Sanctitatis, seu Martyrii fama, quantacunque illa sit, defunctorum imagines, aliaque prædicta & quodcunque aliud, venerationem & cultum præ se ferens & indicans, in Oratoriis, aut locis publicis, seu privatis, vel Ecclesiis tam sæcularibus, quam regularibus, cujuscunque Religionis, Ordinis, instituti, congregationis, aut societatis apponantur, antequam ab Apostolicâ Sede canonizentur, aut Beati de-

clarentur, & si quæ appositæ sunt, amoveantur, prout eas statim amoveri mandavit.

§. 2. Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, sive Martyrii fama vel opinione, ut præfertur, celebres è vita migraverint, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcunque beneficia tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione, atque approbatione Ordinarii, qui in iis recognoscendis, Theologos, aliosque pios ac doctos viros in consilium adhibeat, & ne deinceps fraus, aut error, aut aliquid novum, ac inordinatum in re tam gravi committatur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmittat, ejusque responsum expectet. Revelationes verò & miracula aliaque beneficia supradicta, quæ in libris horum hominum vitam & gesta continentibus, hætenus sine recognitione, atque approbatione huiusmodi impressa sunt, nullo modo approbata censeri vult, mandatque sua Sanctitas

§. 3. Ad horum hominum sepulchra vetuit etiam, ac inhibuit, tabellas, atque imagines, ex cerâ, aut argento, seu ex aliâ quacunque materia, tam pictas, quam fictas, atque exsculptas appendi aut affigi, & lampades, sive alia quæcunque lumina accendi, sine recognitione ab Ordinario omnino, prout supra facienda, Sedique Apostolicæ referenda ac probanda.

§. 4. Declarans, quod per suprascripta, præjudicare in aliquo non vult, neque intendit iis, qui aut per communem Ecclesiæ con-

senſum, vel immemorabilem temporis curſum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientiã, ac tolerantiã Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarii, coluntur.

§. 5. Vt autem præmiſſa diligentius obſerventur, univérſis, ac ſingulis, tam Ordinariis, quam hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus diſtrictè præcipit, ut in ſua quilibet Diœceſi, vel Provinciã ſedulò pervigilent, ne ſine approbationibus prædictis, Imagines cum memoratis ſignis exponantur, aut miracula, revelationes ac beneficia prædicta publicentur, aliavè contra ſuperius diſpoſita ſiant.

§. 6. Transgreſſores verò, ſi Regulares fuerint, privationis ſuorum officiorum, ac vocis activæ, & pãſſivæ, nec non & ſuſpenſionis à divinis: Si verò Clerici Sæculares, privationis pariter ſuorum officiorum, ſuſpenſionis à divinis & ab adminiſtratione Sacramentorum, executioneque ſuorum ordinum reſpectivè, aliisque arbitrio prædictorum Ordinariorum, ſeu Inquiſitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo.

§. 7. Qui autem libros impreſſerint aut imagines pinxerint, ſculperint, ſeu quoquo-

modo effinxerint, vel formaverint, ceterique Artifices circa præmiſſa qualitercunque delinquentes, prædicta omnia amittant, & inſuper pecuniariis, aliisque etiam corporalibus pœnis, juxta criminis gravitatem, eorundem Ordinariorum, ſeu inquiſitorum arbitrio afficiantur.

§. 8. Contrariis quibuſcunque non obſtantibus.

§. 9. Et ne præmiſſorum ignorantia poſſit ab aliquo prætendi, voluit, ut Decretum hujusmodi, ſeu illius exemplum ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum urbis, ac in acie Campi Floræ affixum omnes perinde arctet, atque afficiat, ac ſi unicuique perſonaliter intimatum fuiſſet.

§. 10. Quodque præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem proſus fides habeatur, quæ præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Io. Antonius Thomafius, S. Romane & Univerſalis Inquiſitionis Not.

Sequitur declaratio præinfertæ prohibitionis.

Poſtmodum verò idem Sanctiſſ. D. N. à quibuſdam revocari in dubium accepit, an Tabellas & Imagines, quas in poſterum offerri contigerit, recipere & antea oblatas conſervare liceret, Sua Sanctitas, quæ tantum modò voluit, occurrendo abuſibus, qui irrepere videbantur, certiorẽ parare viam ad eorum in terris gloriam, quorũ ſanctimoniam divinæ clementiæ placuerit admirandis operibus illuſtrare; re prius cum illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. D. Cardinalibus contra hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus communicatã, præſenti decreto declaravit. Quod ſicut nunquam prohibuit, nec ſuæ intentionis fuit prohibere oblationem, receptionemque Tabellarum & Imaginum hujusmodi, ita, ut nulli deinceps hæſitationi locus relinquatur, ſtatuit in præſentiarum & decernit, ut quoties ad aliquam Eccleſiam, aut Oratorium locumve alium publicum ſecularem, ſeu regularem Tabellas, & imagines, aliudve ſimile quiſpiam detulerit, ac interceſſione hominum inter Sanctos vel Beatos non adſcriptorum,

quamvis cum Martyrii, vel Sanctitatis famæ demortuorum, optata ſe impetraviſſe dixerit, liceat Eccleſiaſticis perſonis, Eccleſiarum locorumve prædictorum curæ Præpoſitis, Tabellas & imagines ſive pictas, ſive ex quavis materia fictas, atque alia quæcunque collatæ gratiæ fidem facientia ſimul cum deferentis, aliorumque, qui conſcii fuerint attestationibus accipere, atque approbationibus Ordinariis, ad quos referre ſtatim omnia teneatur, in ſecreto aliquo, ſeorũ ab Eccleſia, loco cuſtodire, ibidemque jam amota collocare & aſſervare, ut ſi quando Dominus talium virorum merita Beatificationis ſeu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent hujusmodi Sanctitatis qualeſcunque probationes, Apoſtolicæ Sedis judicio tunc examinandæ, contrariis quibuſcunque non obſtantibus.

Io. Antonius Thomafius, S. Romane & Univerſalis Inquiſitionis Not.

D E-

B.

DECLARATIO AC CONFIRMATIO

Decretorum editorum circa Imagines Defunctorum nondum à Sede Apostolicâ Canonizatorum, cum splendoribus aut laureolis non proponendis, & processus pro eorum Beatificatione, aut Canonizatione conficiendos.

V R B A N V S P A P A V I I I.

Ad futuram rei memoriam.

Coelestis Hierusalem Cives, quorum gloriosis nataliis Sancta lætatur Mater Ecclesia, sicut hujus Sanctæ Sedis Apostolicæ ministerio à piis utriusque sexus Christi fidelibus venerantur in terris, ita Romanum decet Pontificem militantis Ecclesiæ Regimini divinâ providentiâ præpositum, pro suo præcipuo honoris Domus Dei zelo invigilare, ne quid in personarum cum sanctitatis aut Martyrii famâ, vel opinione defunctorum memoriam five cultum, inconsultâ Sanctâ Sede prædictâ innovetur.

§. I. Aliàs siquidem Nos sollicitè advertentes abusus, qui irrepserant, & irrepere non cessabant in colendis quibusdam cum Sanctitatis aut Martyrii famâ vel opinione defunctis, qui, etsi neque Canonizationis, neque Beatificationis honore insigniti essent ab eadem Sede, eorum tamen imagines in Oratoriis, atque in Ecclesiis aliisque locis publicis, atque etiam privatis, cum laureolis, aut radiis, seu splendoribus proponebantur, miracula & revelationes, aliaque beneficia à Deo per eorum intercessionem accepta in libris eorum ab ipsiis gestarum enarrabantur, & ad illorum sepulchra tabellæ, imagines, & res aliæ ad beneficia accepta testificanda, & lampades & alia lumina apponebantur: Volentesque proinde hujusmodi abusus pro debito officii Pastoralis occurrere, re etiam cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, contra hæreticam pravitatem in universa Republica Christiana generalibus Inquisitoribus ab eadem Sede specialiter deputatis, communicatâ & maturè consideratâ, ac discussâ: de eorundem Cardinalium consilio sub die 13 Martii 1625, declaravimus, statuimus & decrevimus, ne quorumvis hominum cum Sanctitatis, seu Martyrii famâ (quantacunque illa esset) defunctorum imagines, aliaque præfata & quodcunque aliud venerationem & cultum

præ se ferens & indicans, in Oratoriis, aut locis publicis, seu privatis, vel Ecclesiis, tam sæcularibus, quàm regularibus, cujuscunque religionis, ordinis, instituti, Congregationis aut Societatis apponerentur, antequam ab Apostolicâ Sede canonizarentur, aut beati declararentur, & (si quæ appositæ essent) amoverentur, prout eas statim amoveri mandavimus. Ac pariter imprimi de cætero inhibuimus libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, five Martyrii famâ vel opinione, ut præfertur, celebres è vita migravissent, gesta, miracula vel revelationes, seu quæcunque beneficia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes sine recognitione, atque approbatione Ordinarii, qui in iis recognoscendis Theologos, aliosque pios ac doctos viros in consilium adhiberet: & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid novi & inordinati in re tam gravi committeretur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmitteret, ejusque responsum expectaret: Revelationes verò & miracula, aliaque beneficia supradicta, quæ in libris horum hominum vitam gestaque continentibus, eatenus sine recognitione atque approbatione hujusmodi impressa erant, nullo modo approbata censeri volumus mandavimusque. Ad horum hominum sepulchra vetuimus etiam, ac inhibuimus tabellas atque imagines ex cera aut argento, seu ex aliâ quacunque materiâ tam pictas quàm fictas, atque exsculptas appendi, seu affigi, & lampades, five alia quæcunque lumina accendi sine recognitione ab Ordinario omnino prout supra, faciendâ, Sedique Apostolicæ referendâ ac probandâ. Declarantes quod per supra scripta præjudicare in aliquo nolumus neque intendimus iis, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientiâ ac tolerantia præfata Sedis Apostolicæ, vel

b 2

Ordinarii

Ordinarii celebrantur. Cumque postea die 2 Octobris ejusdem anni 1625 à quibusdam revocari in dubium accepissemus, an tabellas & imagines, quas impolterum offerri contingent, recipere & antea oblatas conservare liceret. Nos, qui tantummodo volumus, occurrendo abusus qui irrepere videbantur, certiore parate viam ad eorum in terris gloriam, quorum sanctimoniam divinæ clemenciæ placuerit admirandis operibus illustrare: re prius cum eisdem Cardinalibus communicata, de simili eorum consilio declaravimus, quod sicut nunquam prohibuimus, nec intentionis nostræ fuit prohibere oblationem, receptionemque tabellarum & imaginum hujusmodi, ita ut deinceps nulli dubitationi locus relinqueretur. Statuimus & decrevimus, ut quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumve alium publicum sæcularem seu regularem tabellas & imagines, aliudve simile quispiam deferret ac intercessione hominum inter Sanctos vel Beatos non adscriptorum, quamvis eam Martyrii aut Sanctitatis fama demortuorum, optata se impetravisse diceret, liceret Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumve prædictorum curæ præpositis tabellas & imagines sive pictas, sive ex quavis materia factas, atque alia quæcunque collaræ gratiæ fidem facientia simul cum deferentis, aliorumque qui conscii fuissent, attestationibus recipere atque approbantibus Ordinariis, ad quos referre statim omnia tenerentur, in secreto aliquo seorsum ab Ecclesia loco custodire, ibidemque jam amota collocare & aservare, ut si quando Dominus talium virorum merita Beatificationis seu Canonizationis honore in terris decorare voluisset, extarent hujusmodi Sanctitatis qualescunque probationes Apostolicæ Sedis judicio tunc examinandæ. Denique verò, ut ejusmodi decreta observarentur indubiè, ac commodam fortiterentur executionem, cum eisdem Cardinalibus re pariter communicata, deque eorundem consilio præmissis addidimus, statuimus, decrevimus, atque declaravimus, ne extunc deinceps quispiam Ordinarius, aut ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatorum, super alicujus utriusque sexus, cum Sanctitatis aut Martyrii fama vel opinione defuncti miraculis, revelationibus, aliisve ejusmodi Sanctitatem redolentibus, ex integro, informationes quoquo modo reciperet aut processum instrueret, vel hucusque receptas informationes, instructumve processum ulterius prosegueretur, nisi postulator prius per legitimam juridice susceptas probationes circa personam ejus, de ejus miraculis, revelationibus, aliisve rebus gestis sanctitatem præ se ferentibus ageretur, præscriptam in præfato nostro decreto formam omnino servatam extitisse docuerit; & nisi postea successive idem Ordinarius, aut

ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatus, diligenti præhabita disquisitione circa eandem personam, supracitato decreto nullatenus contraventum esse, ritè pronunciaverit: Vtque id inviolabiliter observetur, statuimus insuper ac decrevimus, ne transmissi ad urbem undecunque hujusmodi processus, à Congregationis Sacrorum Rituum Secretario, minusve Sanctæ Fidei Promotore quomodolibet aperiantur, nisi prius in Sacrorum Rituum Congregatione, alio sejunctim oblato authentico processu, ex eo Ordinarius, aut ab Apostolica Sede specialiter delegatum ritè ac rectè, ut præmittitur, cognovisse ac pronunciavisse prælibato decreto nequaquam contrarium esse plenè constiterit, ac deinde à Nobis judicialiter aperiendi eos processus facultas indulta fuisset. Insuper longissimum tempus, illiusve immemorabilem cursum, de quo in prædicto decreto intelligi declaravimus esse tempus, centum annorum metam excedens: Deque his, atque infra scriptis omnibus, quæ in his decretis disposita & ordinata sunt, aliqua suboriente difficultate, Ordinariis locorum & delegatis Apostolicis quibuslibet omnem omnino interpretandi facultatem ademinimus: Iutque Sedem Apostolicam desuper confulerent, ab eaque responsum expectarent, mandavimus eisdem & aliis, prout in decretis desuper editis plenius continetur.

§. 2. Quare inviolabili decretorum prædictorum observationi, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, motu proprio & ex certâ scientiâ, ac merâ deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, decreta prædicta, cum omnibus & singulis in eis contentis, tenore præsentium perpetuò approbamus & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omniaque & singula decreta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, observari omnino præcipimus sub pœna nullitatis, quarumcunque informationum, processuum, ac interpretationis aliter, quam præviâ superscriptâ præcognitione instructorum, eorumque admissionis, publicationis, aut interpretationis; ita ut earundem informationum receptiones, processuumve instructiones, nec non eorum admissiones, ac publicationes & interpretationes habeantur pro non receptis, non instructis, non admittis, non publicatis, non interpretatis, eorumque amplius ratio aliqua nullatenus alicubi unquam haberi debeat.

§. 3. Decernentes præsentis litteras, & in eis contenta quæcunque etiam ex eo, quod quicumque in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu quomodolibet habere prætendentes, ad præmissa vocati, & auditi, minusque cause, propter quas eadem præ-

sentes

fentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus justificatæ fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato & substantiali, sive etiam ex eo, quod in præmissis, seu eorum aliquo solemnitates & quævis alia servanda & adimplenda, servata & adimpleta non fuerint; aut ex quovis alio capite à jure, vel factò, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ & totius læsionis, aut quocunque alio colore, etiam in corpore juris clauso, seu occasione, vel causâ, etiam quantumvis iusta, rationabili & privilegiata, etiam tali quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostrâ hujusmodi & aliis superius expressis, seu relatis nihil ullibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, reductionis ad viam, & terminos Iuris, aut aliud quodcunque juris, facti, gratiæ, vel justitiæ, remedium impetrari, seu quomodolibet concedi, aut impetrato, vel concessio quempiam uti, seu se juvare in iudicio, vel extra posse, neque ipsas præsentis sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendere, seu semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus fortiri & obtinere, ac per omnes & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari.

§. 4. Sicque & non aliter in præmissis omnibus & singulis, per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. Ecclesiæ Auditores, etiam de latere legatos & Nuncios & alios quavis auctoritate & potestate fungentes, in quavis causâ & instantiâ, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, ubique iudicari & diffiniri debere: irritum quoque & inane, si secus super his à quocunque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archi-Episcopis, Episcopis & aliis locorum Ordinariis, nec non dilectis filiis nostris & Apostolicæ sedis Nunciis, ac hæreticæ pravitate Inquisitoribus ubilibet existentibus, per Apostolica scripta mandamus, ut statim atque præsentis litteræ Nostræ ad eorum, & cujuslibet eorum no-

titiam pervenerint, in sua quisque respectivè Diœcesi, vel Provincia sedulo pervigilet, ne sine approbationibus prædictis imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, revelationes, ac beneficia prædicta publicentur, aliavè contra superius disposita fiant. Transgressores verò, si regulares fuerint, privationis suorum officiorum, ac vocis activæ & passivæ, nec non suspensionis à divinis: Si verò Clerici sæculares, privationis pariter suorum officiorum, suspensionis à divinis & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum Ordinum respectivè aliisque arbitrio prædictorum Ordinariorum, seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impresserint, aut imagines pinxerint, sculpsierint, seu quoquo modo effixerint, vel formaverint, cæterique artifices circa præmissa qualitercumque delinquentes, prædicta omnia amittant, & insuper pecuniariis, aliisque etiam corporalibus pœnis juxta criminis gravitatem, eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur. Contradictores quoscunque & rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Iuris & facti remedia, omni & quacunque appellatione, recursum & reclamacione remotis compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 6. Non obstantibus, quatenus opus sit, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, de una, & in Concilio generali edita de duabus dictis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscunque.

§. 7. Ut autem præsentis & in eis contenta quæcunque ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætere possit, volumus pariter & mandamus, quod eadem præsentis per aliquem, seu aliquos ex Curforibus nostris ad Ecclesiæ Lateranen. & Basilicæ Principis Apostolorum de urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ valvas, ac in acie Campi Floræ affigantur & publicentur, & cum inde amovebuntur, earundem exempla, in eisdem locis affixa dimittantur: quæ sic publicatæ & affixæ post duos menses à die publicationis computandos, omnes & singulos, quos concernunt, perinde afficiant & ardeant, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ & notificatæ fuissent.

§. 8. Quodque illarum transumptis impressis, sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 5 Julii 1634. Pontificatus nostri anno undecimo.

C.

C O N S T I T V T I O

Circa formam & habitum sacrarum imaginum.

V R B A N V S P A P A V I I I .

Ad futuram rei memoriam.

Sacrofancta Tridentina Synodus optimè agnoscens non leve scandalum afferre posse, si quid inordinatum, aut præposterè accommodatum, vel profanum in Ecclesiis appareat, statuit nemini licere ullo in loco, vel Ecclesiâ etiam quomodolibet exemptâ, ullam insolitam imaginem ponere, vel ponendam curare, nisi ab Episcopo approbata fuerit.

§. 1. Cum autem, sicut accepimus, ex prædicti decreti inobservantiâ varii abusus irrepserint: Idcirco Nos abusus huiusmodi tollere, pro debito Pastoralis officii Nostri volentes, re etiam cum venerabilibus Fratribus Nostris, S. R. E. Cardinalibus, sacris ritibus præpositis, communicatâ, & maturè consideratâ ac discussâ, inhærendo dictæ dispositioni Sacro-Sanctæ Tridentinæ Synodi, motu proprio & ex certâ scientiâ Nostri, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ne quis cuiuscunque gradus, qualitatis, ordinis, statûs vel conditionis, ac dignitatis & præminentie etiam Ecclesiasticæ, etiam individuâ ac speciali expressione dignæ existat, imagines Domini Nostri J E S U C H R I S T I, & Deiparæ virginis Mariæ, ac Angelorum, Apostolorum, Evangelistarum aliorumque Sanctorum & Sanctarum quorumcunque sculperè aut pingere, vel sculpi aut pingi facere, aut ante hac sculptas vel pictas, aut aliàs quomodolibet effectas tenere, seu publico aspectui exponere, aut vestire cum alio habitu & formâ, quàm in Catholicâ & Apostolicâ Ecclesiâ ab antiquo tempore consuevit, nec etiam cum habitu peculiari alicujus Ordinis Regularis tenore præsentium prohibemus: ac ut imagines aliter pictæ vel sculptæ ab Ecclesiis & aliis locis quibuslibet amoveantur, & deleantur, vel reducantur, & refoventur ad habitum & formam, in Ecclesiâ Catholicâ & Apostolicâ ab antiquo tempore consuetam, ut veneratio & cultus sic dictis imaginibus augeatur, & quæ oculis fidelium subjiciantur, non inordinata nec insolita appareant, sed devotionem pariant, & pietatem. Et ne exponantur in Ecclesiis quibuslibet ac quomodolibet qualificatis, ac earum frontispiciis, &

atriis imagines profanæ, vel aliàs indecentiam & inhonestatem præ se ferentes, cum domum Dei deceat sanctitudo, præcipimus. Quocirca quibuscunque venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, ac Nostri & Apostolicæ Sedis Nunciis, & Legatis etiam de latere, sub obtestatione divini iudicii mandamus, ut prædicta inviolabiliter & exactè observent. Mandamus insuper omnibus Capitulis Ecclesiarum etiam Cathedralium & majorum, ac Universitatibus etiam Studiorum, Monasteriis ac Collegiis, & personis quibuscunque etiam Ecclesiasticis, secularibus, & Regularibus cuiuscunque ordinis, etiam Cisterciensis, instituti, Congregationis, & Societatis etiam J E S U, etiam militaribus, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, aliarumque Militiarum, ac cæteris quibuscunque quomodolibet qualificatis, ac etiam individuâ expressione, & speciali notâ dignis, ac Monialibus etiam Regularium gubernio subiectis, ac etiam Sedi Apostolicæ immediatè suppositis, uti in eorum Ecclesiis & locis omnia & singula præmissa observent, & observari faciant.

§. 2. Quatenus vero ipsi, præsertim Regulares ac Moniales, præsentibus literis ac omnibus in eis contentis parere neglexerint, possint & debeant Episcopi & locorum Ordinarii, Metropolitanis, Primates, Patriarchæ, Nuncii & Legati Apostolici de latere missi, tanquam in hoc à Sede Apostolicâ specialiter delegati, contra omnes & singulos prædictos, & quoscunque alios, quomodolibet inobedientes, & transgressores procedere, & quacunque appellatione, recurso, reclamatione, aliisque juris & facti remediis ordinariis & extraordinariis penitus & omninò remotis, ad omnimodam observantiam, illos præviâ unicâ monitione, censuris Ecclesiasticis, & aliis eorum arbitrio, & præsertim quoad loci Superiores etiam privationis officii, & vocis activæ & passivæ pœnis compellere.

§. 3. Præsentibus quoque literis, & in eis contenta quæcunque, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis aut nullitatis vicio,

tio, seu intentionis nostræ, vel quocunque alio, etiam quantumvis substantiali defectu notari, impugnari vel redargui posse, sed illas semper validas, firmas & efficaces existere & fore, suosque plenarios effectus sortiri & obtinere, & ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari.

§. 4. Sicque & non aliter in præmissis per quoscunque Judices Ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, nunc & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi seu interpretandi facultate, & autoritate, iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 5. Non obstantibus sel. record. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, in favorem etiam personarum atque Ordinum quorumcunque etiam Cisterciensis, ac tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum etiam S. Joannis Hierozolymitani, Congregationum, Societatum etiam Jesu, ac cujusvis alterius instituti, etiam necessario & individue exprimentidi: Monasteriorum, Conventuum, Capitulum, Ecclesiarum & aliorum quorumcunque, tam secularium quam Regularium locorum, nec non illorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis statutis & consuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque indultis & privilegiis, etiam in corpore juris clausis, aut ex causa & titulo oneroso, vel in limine foundationis concessis, etiam Mari magno, seu Bullâ aureâ aut alias nuncupatis, conservatorum deputationibus, eorumque

atque aliis inhibitionibus, quibus Episcopi & alij Ordinarij & Superiores prædicti deferre minimè teneantur, & quibusvis alijs, sub quibuscunque tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsq; efficacioribus & insolitis clausulis, nec non irritantibus decretis, etiam motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicâ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet etiam per viam communicationis seu extensionis concessis & iteratis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens specialiter & expresse derogamus, Cæterisque contrariis quibuscunque.

§. 6. Et ne præmissorum ignorantia possit ab aliquo prætendi, volumus, & Apostolicâ auctoritate decernimus, ut præsentis literæ, seu illarum exemplum ad Valvas Basilicæ Principis Apostolorum Urbis, ac in acie Campi Floræ affixa, omnes perinde ardeant atque afficiant, ac si univèrse personaliter intimatæ fuissent.

§. 7. Quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ, in dignitate Ecclesiasticâ constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 15 Martii Anno 1642, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Totius

Totius Cleri Ecclesiæ & Diœcesis Osnabrugensis, tam Sæcularis quam Regularis, & utriusque sexus

C A T A L O G V S,

ID EST,

D E S I G N A T I O

Prælaturarum, Collegiorum, Monasteriorum, Singularumque Parochiarum, Capellanorum, ac Beneficiatorum, nec non Clericorum Alumnorum.

Enerabile Capitulum S. Petri Apostoli Cathedralis Ecclesiæ.
Abbas Monasterii S. Clementis Papæ & Martyris in Iburg. Ordinis S. Benedicti.
Præpositus Monasterii S. Laurentii Martyris in Claholt. Ordinis Præmonstratensis.

Capitulum S. Alexandri Martyris in Wildeshausen.

Capitulum SS. Ægidii & Caroli Confessorum in Widenbruck.

* Capitulum S. Sylvestri Papæ & Martyris in Quakenbruck.

* Capitulum B. M. V. in Drebber.

Monasteria.

Monasterium S. Clementis Papæ & Martyris in Iburg. Ordinis S. Benedicti.

Monasterium S. Laurentii Martyris in Claholt. Ordinis Præmonstratensis.

Collegia Patrum Societatis IESV.

* Collegium S. Ignatii Confessoris Osnaburgi.

Residentia eorundem Meppenæ.

Monasterium.

S. Crucis Ordinis Prædicatorum in Civitate Osnab.

Monasteria Crucigerorum.

* Monasterium S. Crucis in Oisterberg, seu montis Orientis.

* Monasterium S. Crucis in Appelen.

Monasteria Ordinis S. Francisci de strictiori observantia.

* Monasterium S. Francisci Confessoris in Civitate Osnabrugensi.

B. M. V. in Civitate Widenbrugensi.

S. Ca-

Archidiaconi.

D. Præpositus Cathedralis Ecclesiæ.

D. Custos.

D. Scholasticus.

D. Cantor.

D. Capellanus R^{mi}. Episcopalis in Dissen.

D. Capellanus R^{mi}. Episcopalis in Melle.

D. Præpositus Collegiæ S. Ioannis.

D. Præpositus Widenbrugensis.

D. Præpositus Quakenbrugensis.

D. Decanus S. Ioannis.

D. Abbatissa in Hertenbrock, Archidiaconissa.

Commendatores.

Commendator S. Ioannis Baptistæ in Lage, Ordinis Hierosolymitani seu Melitenensis.

* Commenda in Esterwehe. Eiusd. Ordinis.
Commendator S. Georgii Martyris, in Civitate Osnabrugensi, Ordinis Teutonici.

Capitula Collegiarum.

Capitulum Collegiæ Ecclesiæ S. Ioannis Baptistæ Osnaburgi.

S. Catharinæ Virg. & Mart. in Civitate Rittbergenfi.

S. Bernardini Confess. in Civitate Vechtenfi.

Monasteria Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti.

Abbatia Monasterii S. Christinæ Virginis & Martyris in Hersebrock.

Abbatia S. Gertrudis Virginis in monte prope Civitatem.

B. M. V. in Malgarden.
B. M. V. in Ozede.

Monasteria Sanctimonialium Ordinis Cisterciensis.

Abbatia Monasterii S. Vincentii Martyris in Bersenbruck.

Abbatia S. Mariæ in Gravenhorst.
Abbatia B. M. V. in Kulle.

Collegiata Ecclesiæ Virginum secularium.

- * Abbatissa & Collegium S. Mariæ in Quernheim. Olim Ordinis S. Augustini Canonissarum Regularium.
- * Abbatissa B. M. V. in Borsfel olim Ordinis Cisterciensis.

* Abbatissa B. M. V. in Leden, Olim Ord. Cisterc.

* Abbatissa B. M. V. in Scholde vel Schalen olim Ord. Cisterc.

Monasteria Virginum Ordinis S. Claræ.

* Abbatissa & Conventus S. Claræ Virg. in Civit. Osnab.

Abbatissa & Conventus S. Claræ Virginis in Civitate Haselunnensi.

S. Augustini tertiæ regula.

Mater & Monasterium S. Mariæ in Civitate Osnabrugensi, dictum Marienstett.

Mater & Monasterium S. Agnetis Virginis & Martyris in Civitate Widenbrugenfi.

Tertiariæ S. Francisci.

- * Conventus in Civitate Osnabrugensi, dictus in Bloemink.
- * Conventus ibidem dictus in Wetterinck.

Beginagia.

- * Beginagium in Civitate Osnabrugensi dictum in Halterinck.
- Beginagium ad S. Iacobum ibidem.

Parochiæ Diœcesis Osnabrugensis per Decanatus divisæ.

Decanatus Civitatis.

Parochia SS. Crispini & Crispiniani Martyrum in Cath. Ecclesia. In Collegiata S. Joannis Bapt. in Civitate.
* B. M. V. in foro, nunc commend.
* S. Catharinæ Virg. Mart. in Civitate, nunc commendata.
S. Dionysii Episcopi Martyris in Behlem.
S. Dionysii Episcopi Martyris in Biffendorff.
Nova Parochia ibid. nunc comm.
S. Annæ viduæ in Dregerwaldt.
S. Georgii Martyris in Hopsten.
S. Calixti Papæ & Martyris in Rifenbeck.
S. Vdalrici Episc. Conf. in Rulle.
S. Laurentii Mart. in Schledchauf.
S. Alexandri Mart. in Wahlenhorst.

Decanatus Iburgensis.

Parochia S. Nicolai Episcopi Confessoris in Iburg.
S. Pancratii Martyris in Borchloë.
* S. Georgii Martyris in Dissen, nunc commendata.
S. Iacobi Apostoli in Glaën.
S. Joannis Baptistæ in Glandorff.
S. Martini Episcopi Conf. in Hagen.
* S. Joannis Bapt. in Hilter, nunc comm.
S. Urbani Papæ Mart. in Holte, nunc comm.
B. M. V. in Lahr.
S. Petri Apostoli in Ozede.

Decanatus Widenbrugenfis.

Parochia SS. Egidii & Caroli Confessorum in Civitate Widenbrugenfi.
c S. Lau-

- S. Laurentii Martyris in Claholt.
 S. Pancratii Mart. in Güttersloh.
 antiqua. V. M. V. in
 Nova ibidem nunc commendata.
 SS. Christinæ & Petronellæ. V. V.
 M. M. in Hersebroek.
 SS. Laurentii M. & Lamberti Episc.
 Mart. in Langenberg.
 S. Ioannis Apostoli in Rhede, nunc
 comm.
 S. Viti Mart. prope Widenbrugum.

Decanatus Furstenauiensis.

- * Parochia S. Georgii Mart. in Furstenaw.
 nunc commendata.
 S. Ioannis Bapt. in Alfhausen.
 S. Nicolai Episcopi Conf. Mart.
 in Ankum.
 S. Georgii Mart. in Battbergen.
 antiqua.
 Nova ibidem nunc commend.
 S. Servatii Episc. Conf. in Ber-
 gen, nunc comm.
 S. Vincentii Mart. in Berfenbruck.
 S. Ioannis Bapt. in Bippen, nunc
 commend.
 B. M. V. in Menslage, nunc com-
 mendata.
 S. Lamberti Episc. & Mart. in
 Mersen.
 S. Laurentii Mart. in Neukirchen
 in Hulft.
 S. Sylvestri Papæ Mart. in Colle-
 giata in Quakenbruck, nunc
 commendata.
 B. M. V. S. Sylvestri, & quatuor
 Doctorum Ecclesiæ nova Pa-
 rochia ibidem.
 S. Bartholomæi Apost. in Schwa-
 storf.
 B. M. V. in Vffelen, nunc comm.
 S. Catharinæ Virg. & Mart. in
 Voltlage.

Decanatus Vordenfis.

- Parochia S. Christophori Mart. in Vorden.
 Nova eodem nunc commendata.
 S. in Barekhausen, nunc
 commendata.
 S. in Bramsche, nunc com.
 B. M. V. & S. Victoris Mart. in
 Damme.
 S. Ioannis Bapt. in Engter, nunc
 comm.
 S. Nicolai Episc. Conf. in Essen,
 nunc comm.
 B. M. V. in Gerde, nunc comm.
 Sanctissime Trinitatis, & trium Re-
 gum in Hunteborg.

- * S. Ioannis Euang. in Lintorf, nunc
 commend.
 B. M. V. in Neukirchen prope Vor-
 dam antiqua.
 Nova nunc commendata ibidem.
 S. Lamberti Episcopi Mart. in Of-
 ftercappelen.
 S. Walburgis Virg. in Venne, nunc
 commendata.

Decanatus Grönebergensis.

- Parochia S. Matthæi Apostoli in Melle.
 Nova Parochia ibidem commend.
 S. Annæ viduæ prope Neukirchen.
 S. Martini Episc. Conf. in Buer,
 nunc commendata.
 S. Petri Apostoli ad Vincula in Ges-
 moldt.
 S. Antonii Abbatis in Hoyel, nunc
 commendata.
 S. Christophori Mart. in Neukir-
 chen prope Melle, nunc comm.
 B. M. V. in Oldendorff, nunc com.
 S. Ioannis Bapt. in Rinslo.
 S. Bartholomæi Apostoli in Wel-
 linckholthausen.

Decanatus Emslandiæ Primarius.

- Parochia S. Vincentii Mart. in Civitate Ha-
 selunnensi.
 S. Ioannis Bap. in Berfen.
 S. Viti Mart. in Boikloë.
 S. Iodoci Confess. in Burger.
 S. Nicolai Episc. Conf. in Herslake.
 S. Clementis Papæ Mart. in Holte.
 SS. Viti Mart. & Ioannis Apostoli
 in Lathen.
 B. M. V. in Lorepe.
 S. Iacobi Apostoli in Soëgelen.
 S. Sixti Papæ Mart. in Werlete.

Decanatus Emslandiæ secundarius.

- Parochia SS. Viti Mart. & Margareta Virg.
 Mart. in Civitate Meppensi.
 S. Amandi Episc. Conf. in Aschen-
 dorff.
 S. Viti Mart. in Dorpen.
 S. Martini Episc. Conf. in Haren.
 S. Petri Apostoli in Heede.
 S. Nicolai Episc. Conf. in Hesepe.
 S. Laurentii Martyris in Landeck.
 S. Nicolai Episc. Conf. in Rhede.
 S. Georgii Mart. in Stenebiel.
 S. Clementis Papæ Mart. in Wefewe.

Decanatus Cloppenburgensis.

- Parochia S. Andreae Apostoli in Civitate Cloppenburgensi, aliàs Crappendorff.
 S. Viti Mart. in Aldenoite.
 B. M. V. in Bassel.
 S. Bartholomaei Apostoli in Essen.
 B. M. V. in Frisoite.
 S. Petri Apostoli in Lastrup.
 S. Catharinae Virg. Mart. in Linderen.
 S. Viti Mart. in Lohningen.
 S. Ioannis Bapt. in Marckhausen.
 S. Ioannis Baptistae in Molbergen.
 S. Iacobi Major. Apostoli in Ramflo.
 S. Petri Apostoli in Scharle.
 S. Georgii Mart. in Strucklingen.

Decanatus Vechtenfis.

- Parochia S. Georgii Mart. in Civitate Vechtenfi.
 S. Ioannis Bapt. in Backum.
 SS. Petri & Pauli Apostolorum in Cappel.
 S. Catharinae Virg. Mart. in Dincklage.
 S. Margaretæ Vir. Mart. in Emslecke.
 S. Gregorii Papæ Conf. in Goldenstett.
 S. Laurentii Mart. in Langforden.
 S. Gertrudis Virg. in Lohnen.
 S. Iacobi Apostoli in Lutten.
 B. M. V. in Oite.
 S. Ioannis Bapt. in Steinfeldt.
 S. Annæ Viduæ in Twistering.
 S. Viti Mart. in Vestrup.
 S. Viti Mart. in Visbeck.

Decanatus Wildeshufanus.

- * Parochia S. Alexandri Mart. in Civitate Wildeshufana, nunc commend.
 * S. in Knoeten, nunc comm.
 * S. in Hüntlofen, nunc com.
 * B. M. V. in Westdrebber, nunc commendata.
 * S. in Westerstedde, nunc commend.

Et aliæ ex comitatu Oldenburgerfi, omnes nunc commendatæ.

- * S. in Bernstorff, nunc com.
 * S. Matthæi Apostoli in Diepholt, nunc commend.
 * S. Iacobi Apostoli in Oistdrebber, nunc commend.

Et aliæ ex Comitatu Diepholtano, omnes similiter commendatæ.

Decanatus in Principatu Frisia Orientalis.

- * Parochia S. in Bellingwolde.
 * S. in Berde.
 * S. in Bleisamen.
 * S. in Flachtmar.
 * S. in Hilgerlohe.
 * S. in Mittlingen.
 * S. in Stapelmohr.
 * S. in Vnischwede.
 * S. in Vollen.
 * S. in Wede.
 * S. in Winstedde.

Et aliæ omnes nunc commendatæ.

Decanatus Rittbergenfis.

- Parochia S. Ioannis Bapt. in Civitate Rittbergenfi.
 S. Antonii Abbatis in Masthole.
 S. Margaretæ Virg. Mart. in Newkirchen.
 S. Annæ Viduæ in Varle.

Decanatus Lingensfis.

- Parochia SS. Bonifacii Episc. Marr. & Walburgis Virg. in Civitate Lingensfi.
 S. Antonii Abbatis in Bakum.
 S. Alexandri Mart. in Bawinkel.
 S. Servatii Episc. Conf. in Beeften.
 S. Gertrudis Virg. in Bramsche ad Amasim.
 SS. Petri & Pauli Apostolorum in Brochterbeck.
 S. Mauriti Mart. in Ippenbueren.
 S. Benedicti Abbatis in Lengerke auff der Wallage.
 S. Agathæ Virg. Mart. in Mettingen.
 S. Viti Martyris in Plantunne.
 S. Dionysii Episc. Mart. in Recke.
 S. Ludgeri Episc. Conf. in Schapen.
 S. Georgii Mart. in Tuinen.
 S. Viti Martyris in Vreren.

Omnes ad tempus ab hac Diocesi autoritate Apottolica separatae.

Decanatus Tecklenburgerfis.

- * Parochia S. in oppido Tecklenb.
 * S. in Cappelen.
 * S. in Lattberge.
 * S. in Ledde.
 * S. Marg. Virg. Mart. in Lengerike.
 * S. in Lienen.

c 2 in

* S. in Lotte.
* S. in Werfen.

Et aliæ omnes nunc commendatæ.

Decanatus Ravensburgensis.

* Parochia S. in Bockhorft.
* S. in Borcholthausen.
* S. in Brauweile.
* S. in Broickhagen.
* S. in Darenberg.
* S. in Engeren.
* S. in Halle.
* S. in Hepen.
* S. in Hiddenhausen.
* S. in Iselhorft.
* S. in Iolenbeck.
* S. in Spenge.
* S. in Stenhagen.
* S. in Verfmolde.
* B. M. Virginis in Walenbrugge.
* S. in Werter.

Similiter omnes nunc ad tempus
commendatæ.

Decanatus Limburgensis.

* Parochia S. Laurentii Mart. in Bunen.

* S. Viti Martyris in Buninckhauf.

* S. in Holthausen.

* S. in Oldendorff.

* S. Barthol. Apost. in Renckhausen.

Omnes similiter commendatæ.

Confessarii Monialium.

Confessarius S. Agneris Widenbrugi.
In Berfenbruck.
Clarissarum Haselunnæ.
Clarissarum Osnabrug.
S. Gertrudis in Monte.
In Gravenhorft.
In Hertzebroock.
In Malgarden.
In Marienstett.
In Ozede.
In Rulle.

Capellani Ipsorum.

Ad S. Gertrudem in monte.
In Gravenhorft.
In Hertzebroock.
In Malgarden.
In Ozede.

Sequuntur Capellani Parochiales.

Concionatores Cathedralæ Episcopalis.

Parochialis Capellanus in Ecclesia
Cathedrali.

In Collegiata S. Ioannis
Osnabrug.

* In Collegiata S. Alexandri in Wildes-
hausen.
In Collegiata SS. Ægidii & Caroli in
Widenbruck, primus & secundus.
* In Collegiata S. Sylvestri in Quaken-
bruck.
* In Collegiata B. M. V. in Drebber.
* In Ecclesia Parochiali B. M. V. in Ci-
vitate.
* In Ecclesia S. Catharinæ ibid.
* In Leprosorio prope Civitatem, in Sun-
delbeck.
In Südthausen.
In Anckum.
In Battbergen.
In Berfenbruck.
* In Böffel.
In Bramsche.
* In Buhr.
In Cloppenburg.
In Damme.

In Dincklage.

* In Essen.

In Furstenaw.

In Haselunnen.

In Hersebroock.

* In Leeden.

* In Lengerke.

In Linge.

In Löhnen.

In Löhningen.

* In Melle.

In Meppen.

In Oistercappelen.

* In Quernheim.

In Rittberg.

* In Scholde.

In Rulle.

In Tecklenburg.

In Vechta.

* In Vorden.

In Wellinckholthausen.

Vicarii Ecclesie Cathedralis.

Vicarius S. Annæ viduæ.
Ascensionis Domini.
S. Bartholomæi Apostoli.

S. Ca-

S. Caroli Magni Conf.
 S. Crucis.
 Decem millium Martyrum.
 S. Dorotheæ Virg. Mart.
 S. Elifabethæ Viduæ.
 S. Gregorii Pont. Conf. primarius.
 S. Gregorii Pont. Conf. secundarius.
 Hebdomadarius.
 S. Ioannis Euangelistæ.
 S. Iodoci Conf.
 S. Laurentii Mart.
 S. Mariæ Magdalenæ.
 S. Margaretæ Virg. Mart.
 B. M. V. sub Turri.
 Rector Capellæ S. Martini Episc. Conf.
 Vicarius S. Matthiæ Apostoli.
 Rector Capellæ S. Michaëlis Archangeli.
 Rector Capellæ S. Nicolai Episc. Conf.
 Vicarius Omnium Sanctorum.
 Primus Quartista.
 Secundus Quartista.
 Tertius Quartista.
 Quartus Quartista.
 Quintus Quartista.
 Sextus Quartista.
 Septimus Quartista.
 SS. trium Regum.
 Venerabilis Sacramenti.
 S. Sebastiani Mart.
 S. Servatii Episc. Conf.
 SS. Simonis & Iudæ Apost. primar.
 SS. Simonis & Iudæ Apost. secund.
 S. Stephani Mart.
 SS^{mæ}. Trinitatis.
 Rector Hospitalis fraternitatis S. Viti Mart.
 Vicarius S. Vrsulæ Virg. Mart.
 Vicarius S. Martini in Curia Episcopali.

Vicaria quondam ad S. Catharinam in Civitate Osnabrugensi, spectantes, nunc monasterio Marrienset ibidem incorporata.

SS. Felicis & Adacti.
 SS. Jacobi & Antonii.
 B. Mariæ Virginis, & SS. Petri & Pauli, nunc S^{mæ}. Mariæ Magdalenæ.

Vicarii in Collegiata S. Ioannis.

Vicarius S. Ægidii & Venerabilis Sacramenti secundarius.
 S. Andreae Apost. & S. Dionysii Mart.
 SS. Annæ & Brigittæ.
 Rector Vicariorum Annunciationis B. M. V. & secundariæ omnium sanctorum.
 Rector Vicariorum Annunciationis & S. Georgii Mart.
 Rector Vicariorum Assumptionis B. M. V.

S. Bartholomæi Apost. & tertiariæ omnium Sanctorum.
 Vicarius S. Catharinæ Virg. Mart.
 SS. Cæciliæ & Agnetis VV. MM.
 Rector Vicariorum secundariæ S. Crucis, SS^{mæ}. Trinitatis, novæ; S. Crucis sub Turri.
 Vicarius S. Eustachii & Quartæ Sblus Quartæ Godtscalci, & omnium Sanctorum.
 S. Jacobi Majoris Apostoli.
 Rector Vicariorum S. Mariæ Magdalenæ, & S. Vrsulæ Virg. Mart.
 Vicarius S. Matthæi Apostoli.
 S. Nicolai Episcopi Conf.
 Omnium Sanctorum, & S. Michaëlis Archangeli.
 Rector Vicariorum SS. Petri Apostoli, & Clementis Papæ Mart. & SS. Philippi & Jacobi Apost.
 Vicarius Quartæ Stempelii.
 Rector Vicariorum SS. Stephani Mart. Antonii Abbatis & Pauli Apostoli.
 Vicarius SS. Sylvestri Papæ Mart. & Matthiæ Apostoli SS^{mæ}. Trinitatis.
 Venerabilis Sacramenti.
 Rector Vicariorum SS. Viti Mart. & Margaretæ Virg. Mart. & S. Ioannis Euang.
 Vicarius S. Vrsulæ Virg. Mart.
 Vicarius ad S. Georgium Osnabrug.

Vicarii Collegiata Widenbrugenfis.

Vicarius SS. Annæ Viduæ, Erasmi Episc. Mart. Liborii Episcopi Conf. Antonii Abbatis. Iodoci Conf.
 Item SS. Barbaræ & Apolloniæ Virginum Mart.
 S. Catharinæ Virg. Mart.
 B. M. Virginis.
 B. Mariæ, & S. Ioannis Bapt. Mariæ Magdalenæ, S. Stephani Mart. & Laurentii Mart.
 SS. Nicolai Episc. Conf. Crispini & Crispiniani Mart.
 S. Petri Apostoli.
 Ibidem in templo B. Virginis.
 S. Annæ Viduæ, Martini Episc. Conf. & trium Regum.
 S. Crucis, S. Rochi Conf. & Margaritæ Virg. Mart.

Vicarii Collegiata Quakenbrugenfis.

* Vicarius S. Antonii Abbatis.
 * S. Barbaræ Virg. Mart. primarius.
 * S. Barbaræ Virg. Mart. secund.
 * B. M. Virginis.
 * Item in sacello X millium Mart. B. M. V. * S. Mar-

- * S. Martini Episc. Conf.
- * S. Nicolai Episc. Conf.
- * Undecim millium Virginum Mart. *
primarius.
- * Undecim millium Virg. Mart. se-
cundarius.

Sequuntur Vicarii diversi per Dica-
cesin.

- Vicarius S. in Arenshorff.
- S. Crucis in Aschendorff.
- B. M. V. ibidem.
- S. ibidem.
- S. ibidem.
- S. Catharinæ Virg. Mart. in Bakum.
- SS. trium Regum in Borcholthau-
fen.
- S. ibidem.
- S. ibidem.
- S. Nicolai Episc. Conf. in Bocklö. *
- S. in Bramsche.
- S. in Damme.
- S. in Dincklage.
- S. Dionysii Episc. Mart. in Dissen. *
- S. in Engter.
- S. Nicolai Episc. Conf. in Fresen-
burg.
- B. M. V. in Frisoite.
- S. in Gelmoldt.
- S. in Glandorff.
- S. Nicolai Episcopi Conf. & Mariæ
Magdalenæ in Hafelunnen.
- B. M. V. Antonii Abbatis, & Elifa-
bethæ viduæ ibidem.
- S. Annæ viduæ ibidem. *
- In Capella Flechtman ibidem. *
- S. Catharinæ Virg. Mart. in Holte.

- S. Antonii Abbatis in Höven.
- S. in Hünefeldt.
- S. Margaretae Virg. Mart. in Len-
gerke prope Teckleburg.
- Secundarius ibidem.
- SS^{ma}. Trinitatis ibidem.
- S. Georgii Mart. ibidem.
- S. in Linen.
- S. Crucis, & S. Georgii Mart. in
Linge.
- S. Ioannis Euang. ibidem.
- S. Martini Episc. Conf. ibidem.
- S. Andreae Apostoli in Castro ibid.
- S. in Lohnen.
- S. in Löhningen.
- S. Annæ viduæ in Melle.
- S. in Menslagen.
- S. Annæ viduæ in Meppen.
- S. Crucis ibidem.
- B. M. V. ibidem.
- S. in Rhede.
- S. in Rittberg.
- S. in Steinefeldt.
- S. in Sudtholt.
- S. in Capella arcis Tec-
kleburg.
- SS. trium Regum in Tunc.
- Undecim millium Virg. Mart. in
Vechte.
- X millium Mart. ibidem.
- In Capella S. Antonii Abbatis ibid.
- In Capella S. Crucis ibidem.
- In Capella B. M. V. intra muros
ibidem.
- S. in Visbeck.
- SS. trium Regum in Walenbrugge.
- S. in Watten.
- S. in Wellinkholthausen.

Coll. s. J. Zadenbornæ 1663.

F I N I S

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some legible fragments include:]

... in Capella S. Antonii Abbatis ibid.
... in Capella S. Crucis ibidem.
... in Capella B. M. V. intra muros ibidem.
... in Visbeck.
... in Walenbrugge.
... in Watten.
... in Wellinkholthausen.